

Kliinilist praktikat tutvustav info

Kliiniline praktika on 6. kursust täies mahus sisustav õppeaine, mis vältab 36 nädalat ning mille jooksul tuleb töötada nii **haiglas** kui ka **perearstipraksises**.

- Haiglas tuleb läbida (a) **erakorralise meditsiini**, (b) **sisemeditsiini** ja (c) **kirurgia** tsüklid, millest igaüks kestab 8 nädalat. Üldjuhul sooritab üliõpilane need tsüklid ühes ja samas haiglas, kuna (a) nii on iga järgmise tsükli alguses töökeskkond juba natuke tuttav ning (b) haiglal on võimalik üliõpilasega oma töökorralduses suuremal määral arvestada ja üliõpilase saab paremini igapäevatöösse kaasata.
- Perearstipraksises tuleb läbida 8 nädala pikkune **peremeditsiini** tsükkel.

Kui haiglasse ehk praktikabaasi toimub kandideerimine ülikooli kaudu, siis peremeditsiinipraktikaks tuleb üliõpilasel endal sobiv praksis leida. Selleks sobib iga Eestis registreeritud perearst või perearstikeskus ning välismaal asuv sarnase profiiliga erialaesindaja või asutus.

- Ülejäänud 4 nädala arvelt võib pikendada üht mainitud tsüklitest või sooritada **valiktsükli** enda poolt valitud kohas — on see siis mõni kliinik, instituut, teadus- või hoopis tervishoiukorralduslik asutus. Valiktsükli sooritamise eelduseks on selle sooritamise koha nõusolek üliõpilane vastu võtta.

Kaks praktikatsükli (16 nädalat) võib sooritada välismaal. Praktikatsükli välismaal sooritamiseks tuleb üliõpilasel iga praktika sooritamise kohaga (a) allkirjastada kolmepoolne praktikaleping (kolmeks osapooleks on siin praktika sooritamise koht, ülikool ja üliõpilane) ning (b) koostada õppeplaan ja praktikaplaan.

- Kui üliõpilane tahab sooritada välismaal rohkem kui kaks praktikatsükli, tuleb selleks saada eraldi luba. Selleks peab esitama kirjalikult põhjendatud taotlus kliinilise praktika üldjuhendajale.
- Täpsem info on eraldi toodud materjalis “Kliiniline praktika välismaal” ning abiks on ka <http://www.ut.ee/et/oppimine/praktikale-valismaale>.

Praktika integreerib 5 õppeaasta jooksul omandatud teoreetilised teadmised praktilisse meditsiini ning on loomulikuks vaheetapiks enne erialaõpinguid residentuuris. Praktika eesmärgiks on aga täiendada õppuri üldarstlikke teadmisi, tagamaks tugevad ning laiad baasteadmised mistahes edasisel õpitaval erialal. Kliiniline praktika on eelnevalt täies mahus omandatud teoreetilisi teadmisi nõudev ja rakendav õppeaine, millega saab alustada pärast 5. kursuse kohustuslike kliiniliste õppeainete läbimist. Varasem töökogemus kliinilises meditsiinis, olgu see hooldajana, abiõena või abiarstina, on suureks abiks tudengi kasvamisel nooreks arstiks, aga varasemate teoreetiliste teadmiste ebatäiuslikkuse tõttu ei asenda need kliinilist praktikat ülikooliõpingute viimasel kursusel. Alustades praktikaga suvekuudel, jääb õppeaasta lõppedes lõpueksamiks ettevalmistamiseks (ilma teiste õppekohustusteta) enam kui 6 nädalat. Alustades praktikaga õppeaasta esimesel õppenädalal, jääb lõpueksami umbes 2 nädalat. Rotatsiooniplaani koostamisel reeglina ühtegi haiglatsükli viimasesse 6 nädalasse ei jää.

Kliinilise praktika läbiviimise eest arstiõppes vastutavad praktika juhendajad eesotsas üldjuhendajaga. Nemad loovad praktika sisulise ruumi, andes ainek aasta jooksul käsitletavateks teemadeks ning erialadeks ja lahendades küsimusi õppeaasta sisuliste aspektide alal (nt kas ühes või teises sisemeditsiini või kirurgilise profiiliga osakonnas saab üliõpilane üldarstile vajalikke teadmisi). Kliinilist praktikat aitavad arendada ning koordineerida praktika koordinaatorid, kellest vähemalt üks on ka praktikal viibiva kursuse esindaja. Nemad haldavad kogu praktika-aastaga seotud korralduslikke külgi - alates uue kursuse sissejuhatamisest ja plaanide koostamisest kuni mistahes küsimusteni, mis ka praktika viimastel päevadel tekkida võivad. Praktika tehnilise poolega - nt praktikalepingute sõlmimisega ning õppeinfosüsteemi ajakohase hoidmisega - tegelevad valdkonna dekanaadi spetsialistid.

- Selle, millises haiglas või perearstipraksises üliõpilane nende 36 nädala jooksul on, määrab praktika **jaotusplan**. Praktikabaasidesse ehk haiglatesse kandideerimine toimub tudengi kaalutud keskmise hinde alusel ning ajaliselt leiab see aset 5. kursuse sügissemestri lõpus/kevadsemestri alguses.
- Selle, kuidas üliõpilane haigla sees eri tsüklite vahel kulgeb, määrab **rotatsiooniplaan**. Nende eelmainitud plaanide koostamise eest vastutavad kliinilise praktika koordinaatorid koos praktika üldjuhendajaga. Täpsemad plaanid - nt kust leida ka infot osakondade kohta, kus praktikal ollakse, kes on juhendajaks või kuidas on erakorralise meditsiini osakonnas seatud graafikud - koostatakse juba konkreetses haiglas võimalusel ka üliõpilase soove arvestades.
- Praktika rotatsiooniplaanide koostamisel võetakse aluseks 4 nädala pikkused **perioodid** — see tähendab, et üliõpilane on ühes kohas (osakonnas või praksises) vähemalt 4 nädalat järjest. Seda 4 nädalat poolitada kahjuks ei saa - lühem aeg ei ole üksuse igapäevategemistesse sisseelamiseks piisav ega anna võimalust praktikandil praktilisi oskusi omandada.
- Kas haiglameditsiini tsüklit võib sooritada ühes või teises osakonnas? Üldine vastus sellele küsimusele kõlab järgnevalt: kui praktikapäeviku vastava tsükli nõuded on võimalik selles osakonnas täita, siis on seal tsükli sooritamine põhimõtteliselt lubatav.
  - **Sisemeditsiini** tsüklit võib sooritada (a) endokrinoloogia, (b) gastroenteroloogia, (c) hematoloogia, (d) kardioloogia, (e) lastehaiguste, (f) nakkushaiguste, (g) nefroloogia, (h) neuroloogia, (i) pulmonoloogia, (j) reumatoloogia ning (k) üldsisehaiguste osakondades.
  - **Kirurgia** tsüklit võib sooritada (a) abdominaalkirurgia, (b) lastekirurgia, (c) onkoloogia, (d) traumatoloogia, (e) uroloogia, (f) veresoontekirurgia ning (g) üldkirurgia osakondades.
  - Pool ehk kokku 12 nädalat haiglameditsiini tsüklitest on võimalik sooritada **pediaatrilise** profiiliga osakondades.
- Lisaks kliinilisele igapäevatööle tuleb üliõpilasel praktika raames tegeleda arstile vajalike **praktiliste oskuste** harjutamisega ning võtta osa **seminaridest**. Seminaride korralduse ning toimumise üle otsustab praktikabaas.
- Praktika kui õppeaine teoreetilise õppe keskne materjal on **praktikapäevik**. Viimane on jaotatud peatükkideks samal viisil, kui seda on ka praktika ise. Iga tsükli käigus peab jooksvalt täitma vastavat peatükki ning nende juurde kuuluvat praktiliste oskuste osa

päeviku lõpus. Päevikut täidetakse nii, nagu see oleks mõeldud üliõpilasele endale, mitte kellelegi teisele! Päevikut jooksvalt täites on ka hea silma peal hoida iseenda arengul õppeaasta vältel.

- Haiglameditsiini tsüklitele vastavate seminaride täpse korralduse üle otsustab see haigla, kus üliõpilane oma haiglameditsiini tsüklid sooritab.
- Peremeditsiini tsüklile vastavad seminarid viiakse läbi elektroonselt **Moodle** õpikeskkonnas ning sisemeditsiini juurde kuuluvad **lisaülesanded** on täpsustatud päeviku vastava peatüki all.
- Praktika kui kohustusliku õppeaine maht on 55 EAP ning seda hinnatakse mitmeeristavalt.
- **19. õppenädalal** (jaanuari esimesel nädalal) peab dekanaati olema esitatud vähemalt kahe pika tsükli (kirurgia, sise-, erakorraline või peremeditsiin) täidetud peatükid.
- **38. õppenädala** alguseks (mai kolmandaks nädalaks), **enne lõpueksamit**, peavad olema esitatud kõigi tsüklite peatükid ja praktiliste oskuste peatükk.
- Päeviku saab dekanaati toimetada isiklikult või saata postiga (soovitavalt tähitud kirjana). Tähtis on edastada päeviku originaal, mitte koopia. Kui päevik on ette näidatud ja arvestus saadud, jääb praktikapäevik üliõpilasele.
- Erandite üle praktika korralduses otsustab üksikjuhtumite kaupa kliinilise praktika üldjuhendaja.

Kliinilise praktika töögrupp 2016. - 2017. õppeaastal

Sulev Haldre

kliinilise praktika üldjuhendaja
sulev.haldre@ut.ee 731 8507

Aleksander Sipria

erakorralise meditsiini
erialajuhendaja
aleksander.sipria@ut.ee 731 8414

Margot Peetsalu

kirurgia erialajuhendaja
margot.peetsalu@ut.ee 731 8232

Heli Tähepõld

peremeditsiini erialajuhendaja
heli.tahepold@ut.ee 731 9215

Mai Rosenberg

sisemeditsiini erialajuhendaja
mai.rosenberg@ut.ee 731 8276

Kätlin Puksand

praktika koordinaator
katlin.puksand@gmail.com

Joel Lumpre

praktika koordinaator
joel.lumpre@gmail.com

Triin Luha

praktika koordinaator
triinluha@gmail.com

Kuidas näeb välja ning millest koosneb aasta planeerimine? Järgnevalt on samm-sammult välja toodud kulg aasta korraldamise algusest kuni praktika alguseni.

1. 5. kursuse sügissemestri jooksul toimub lennule vähemalt üks infokoosolek, mis tutvustab eesootavat protsessi ning annab üliõpilastele otsese võimaluse esitada küsimusi ning arutleda praktika teemal.
2. Sügissemestri arvestuslikul lõpul - **22. ja 23. õppenädalal** - hakkavad praktika koordinaatorid koguma üliõpilaste eelistusi nende praktikabaaside osas. Esitada saab üle Eesti asuvate baaside lõikes kolm oma pingereas olevat eelistust (1., 2. ja 3. eelistus). Sealjuures saab täpsustada erinevaid olulisi nüansse, nagu (a) millal soovitakse praktikaga alustada, (b) mis osakondades soovitakse kirurgia ja sisemeditsiini tsüklite käigus viibida jpm.
3. Kevadsemestri esimeses pooles - **26. - 27. õppenädalal** - avalikustatakse jaotusplaanid (teada saamaks, millisesse haiglasse keegi pingerea alusel paigutus). Vahetult seejärel laekub täpsem info rotatsiooniplaanide näol, kus on olemas ka info selle kohta, mis ajal täpsemalt mis haiglatsükkel on.
4. Seejärel on õige aeg hakata endale otsima perearstipraksist ning valiktsükli kohta. Selleks on aega umbes üks kuu - **28. - 30. õppenädal**. Tasub meeles pidada, et peremeditsiini ajaline toimumine peab sobituma rotatsiooniplaaniga, mis määrab ära üliõpilase liikumise erinevate haiglatsüklite vahel.
5. Aprilli alguses - **31. - 32. õppenädalal** - hakatakse koguma infot perearstipraksiste ning valiktsüklite kohta.
6. Mai esimeseks nädalaks - **36. õppenädalaks** - on tehtud vajalikud korrektuurid rotatsiooniplaanidesse ning paljud haiglad on juba koostamas oma õppeaastaplaane ning -graafikuid. Ülikool sõlmib praktikabaasidega ja perearstipraksistega koostöölepingud ning esimesed praktikandid asuvad tööle **kõige varem 41. õppenädalast** (juuni esimene nädal).
7. Järgmise algava õppeaastaga koosõlla viidud praktikapäevikud ilmuvad hiljemalt juuni jooksul valdkonna kodulehele.